

Og så er de rapporterede skader antagelig kun en mindre del af de virkelige, fordi det må være ret tilfældigt, om skaderne indberettes til Statens Biavlsforsøg eller ikke, idet en sådan indberetning ikke åbner mulighed for at opnå erstatning.

Det har sin interesse at se, hvorledes skaderne fordeler sig. I 1952 har landbruget tegnet sig for 144 af de indberettede skader; havebruget kun for 5.

Af de 144 skader forvoldt af landbruget skyldes alene 108 til et beløb af godt 165 000 kr. pudring af raps, kålroe og blomkål. 21 skader til et beløb af ca. 13 700 kr. tilskrives bekæmpelse af bladlus, og ukrudtsbekæmpelse har medført 11 skader til en værdi af 4 100 kr. Det er altså stort set rapspudringen, det er galt med.

Som basis for beregning af skadernes omfang er der regnet med, at en dræbt bifamilie er 60 kr. værd. Honningen er sat til en grosprisen og udbyttet til det gennemsnit, der regnes med for vedkommende egn i det pågældende år.

C. A. K.

Landbrugets prisforhold i tidsrummet 1. juli 1951 til 30. juni 1952.

78. meddelelse fra Det landøkonomiske Driftsbureau giver en udførlig oversigt over prisforholdene i det sidst afsluttede regnskabsår, og vi gengiver her en del af dens værdifulde oplysninger om prisbevægelserne. Den er som i tidligere år udarbejdet på grundlag af officielle noteringer for en række produkter. For frø og sukkerroer er det avlerpriserne under Danske Landboforeningers Frøforsyning og A/S De danske Sukkerfabrikker, og for de produktionsmidler, for hvilke der ikke foreligger ugentlige noteringer, er de anførte priser fremskaffet ved henvendelse til forskellige større firmaer. De angivne lønninger hidrører fra Det statistiske Departements undersøgelser.

Prisudviklingen for landbrugets produkter har i årets løb været påvirket af forskellige bestemmelser. For hjemmemarkedet gjaldt prisbindingslovene for mælk, smør og flæsk, indtil de udløb i slutningen af maj. Også kødordningen medførte lavere priser for producenterne gennem særlige eksportafgifter ligesom kornloven, der påbød aflevering af visse mængder

korn til væsentlig lavere priser end de, der var gældende i den frie omsætning.

For eksporten fik de nye handelsaftaler med England fra 1. oktober 1951 med stigende priser stor betydning, hvorimod afsætningen til Tyskland hæmmedes af en kraftig forhøjelse af importtolden for fødevarer, navnlig smør, og U. S. A.-restriktionerne over for osteimporten virkede i samme retning.

Husdyrbrugsprodukterne. Smørprisen blev for hele året 34 øre eller 6 pct. højere end året før, idet afregningsprisen for smørret til England steg fra 5,50 kr. til 6,00 kr. pr. kg fra 1. oktober. Derimod skete der ingen særlige ændringer i osteprisen. For flæsk og æg medførte de nye handelsaftaler en prisstigning på henholdsvis 11 og 25 pct. i forhold til året før. Bortset fra 2. kl. oksekød, hvis pris var fastlagt uforandret gennem kørdordningen, har de øvrige kvaliteter haft en prisstigning på 6—10 pct. Den største stigning har dog hudeprisen haft, nemlig 78 pct., hvilket skyldes den ophævede maksimalprisordning, der gennem en årrække har holdt prisen meget lav. Smågrise kostede 32 pct. mere end i fjor, men disses pris er uden større interesse for landbrugets samlede økonomi, idet de kun berører den indre omsætning.

Taget under et har der været en stigning på 9 pct. for husdyrprodukterne.

Planteprodukterne udviser til gengæld en samlet nedgang på 3 pct., men niveauet sammenlignet med femåret 1909—14 er dog fortsat bedre end for husdyrbrugsprodukterne.

Kornlovens fastsatte afleveringspriser på 50 kr. pr. hkg af vintersæd og 45 kr. pr. hkg af vårsæd betød en nedgang på henholdsvis 15 og 11 pct. i forhold til forudgående år, hvorimod frihandelspriserne for byg og havre lå henholdsvis 15 og 13 pct. højere end i 1950—51. Spisekartofler blev 3 pct. lavere, hvorimod sukkerroeprisen steg 6 pct., en udligning af de stigende arbejdsudgifter.

Som sædvanlig har frøpriserne været stærkt svingende med prisfald på 35 og 33 pct. for engsvingel og hundegræs og pris-

Priser på forskellige landbrugsprodukter og produktionsmidler.

	Kr. pr. 100 kg			Forholdstal	
	1951 -52	1950 -51	1909 -14	1951-52 når = 100	1909-14 1950-51 = 100
Smør	584	550	209	279	106
Ost, 20 pct.	231	232	(57)	405	100
Slagterisvin, sl. vægt	445	402	97	459	111
Æg	378	303	118	320	125
Slagtekøer, 1. kl. lev. v.1)	206	188	(50)	412	110
Kohuder	284	160	86	330	178
Smågrise, kr. pr. stk., Køge ..	103	78	—	—	132
Kælvekøer, 1. kl., kr. pr. stk. .	1327	1265	—	—	105
Unge heste, kr. pr. stk.	1638	1477	737	222	111
Indekstal for husdyrprodukter	347	317	100	347	109
Hvede ²⁾	51,65	60,90	13,82	374	85
Rug ²⁾	51,65	58,28	11,93	433	89
Byg 2/r	66,55	57,75	12,88	517	115
Havre	60,90	53,94	12,06	505	113
Hø	23,51	23,37	6,87	342	101
Kartofler, sælgers st., Sjælland	21,15	21,72	(3,75)	564	97
Sukkerroer	7,04	6,66	2,02	349	106
Runkelroefrø	146	142	92	159	103
Kålroefrø	172	166	65	265	104
Hundegræsfrø	268	400	99	271	67
Engsvingelfrø	252	385	132	191	65
Halvsildig rødkløverfrø	780	690	187	417	113
Indekstal for planteprodukter	402	414	100	402	97
Indekstal for landbrugsprod. ialt	353	327	100	353	108
Bomuldsfrøkager	70,31	60,23	14,68	479	117
Solsikkekager	69,31	59,23	12,88	538	117
Sennepsfrøkager	65,00	55,00	—	—	118
Hvedeklid	55,76	50,02	11,15	500	111
Lucernemel	55,52	47,62	—	—	117
Kød- og benmel	65,50	65,50	—	—	100
Chilesalpeter	51,93	40,73	19,88	261	127
Kalksalpeter	27,93	25,54	(19,30)	145	109
18 pct. superfosfat	21,93	14,32	5,92	370	153
40 pct. kaligødning	22,18	24,05	11,92	186	92
Indekstal for kunstgødning ialt	244	194	100	244	126
Indekstal for:					
Bygningsomkostn. 1914 = 100 ³⁾	639	551	100	639	116
Inventarværdien på en bondeg.	449	398	100	449	113

¹⁾ Noteringer ved salg til hjemmemarkedet.

²⁾ Fra og med august 1951 = afleveringspris + lagringstillæg. Notering for korn iøvrigt = købernotering på Københavns børs. For afleveringspligtig byg og havre af høst 1951 har prisen været 45,00 kr. pr. 100 kg plus lagringstillæg.

³⁾ Efter Det statistiske Departement.

stigning på 13 pct. for halvsildig rødkløverfrø. For alle frøarter under et har der dog været en nedgang på 17—18 pct.

Når landbrugets salgsprodukter tages som en helhed, har stigningen andraget 8 pct. i årets løb, idet salget af husdyrprodukter vejer så stærkt til i det samlede resultat.

Foderstoffer, kunstgødning og andre produktionsmidler er også steget ret stærkt i årets løb. Importerede oliekgager lå 17 pct. højere end i 1950—51, hvorimod kød- og benmel har holdt uforandret pris. Kunstgødning er som helhed steget 26 pct., men dækker over store variationer for de enkelte gødningsstoffer. Kaligødning er således 8 pct. billigere end året før, hvorimod superfosfat er steget med 53 pct.

Af de øvrige produktionsmidler kan nævnes benzin, der steg 5 pct., og høstbindegarn, der blev 26 pct. dyrere end året før.

Byggeudgifterne beregnet efter, hvad det ville koste at opføre et husmandsbrug, er steget med 16 pct. i årets løb, og indekstallet for bygningsomkostninger udgør nu 639 med 1909—14 som basis. For inventarværdien på en bondegård er prisstigningen beregnet til godt 18 pct.

Af oversigten fremgår det endvidere, at landbrugets lønninger fortsat er stigende. Pengelønnen for mandlige med-

Beregnet pengeløn for samtlige halvårs- og helårsfæstede medhjælpere. (Kroner).

	1950—51			1951—52			Forholdstal 1951—52, når 1950—51 sættes = 100
	Sommer	Vinter	Hele året	Sommer	Vinter	Hele året	
Karle, 16 år og derunder ..	1168	812	1980	1257	902	2159	109
do. 17-20 år.....	1828	1070	2898	1956	1220	3176	110
do. 21 år og derover....	2048	1210	3258	2226	1337	3563	109
Forkarle.....	2130	1259	3389	2311	1413	3724	110
Fodermestre (på gårdens kost)	2114	1416	3530	2260	1613	3873	110
Piger, 17 år og derunder...	760	769	1529	802	810	1612	105
do. 18 år og derover	985	967	1952	1032	1029	2061	106

hjælpere med kost og logi på arbejdsstedet, gældende for perioden 1. maj—30. april, er steget med ca. 10 pct., og for kvindelige medhjælpere 5—6 pct.

Også ejendomsskatterne følger med i stigningen. De beløb sig i finansåret 1951—52 til 190 mill. kr. mod henholdsvis 165 og 159 mill. kr. i de 2 nærmest foregående finansår. I 1938—39 androg de kun 70 mill. kr.

Som helhed er landbrugets omkostninger steget stærkere end produktpriserne, og dertil kommer, at der medgår større beløb end tidligere til forrentning, vedligeholdelse og amortisation af nyanskaffede maskiner, ombyggede og forbedrede stalde, bygning af siloer m. v. Desuden er husdyrproduktions størrelse formindsket med ca. 6 pct.

I modsat retning virker årets gode høst, rationaliseringen af produktionen, den stigende grovfoderanvendelse og mindskede foderstofimport, hvorfor der næppe bliver tale om større ændringer i det økonomiske driftsresultat for den pågældende periode sammenlignet med året før.

Som sædvanlig har vi kun kunnet gengive en mindre del af de mange detaljerede oplysninger, som Driftsbureauets meddelelse giver om prisforholdenes udvikling i årets løb. Særligt interesserede henvises derfor til selve meddelelsen.

C. A. K.
